

Rättsfallssamlingen

PERSONALDOMSTOLENS DOM
(andra avdelningen)
den 8 februari 2011

Mål F-95/09

Carina Skareby
mot
Europeiska kommissionen

”Personalmål — Tjänstemän — Mobbning från överordnad — Artiklarna 12 a och 24 i tjänsteföreskrifterna — Ansökan om bistånd — Rimlig tidsfrist — Den tidpunkt då fristen börjar löpa — Varaktighet”

Saken: Talan väckt med stöd av artiklarna 236 EG och 152 EA, varigenom Carina Skareby i huvudsak yrkar ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 4 mars 2009 om att underlåta att genomföra en utredning avseende den mobbning som en av hennes tidigare överordnade ska ha gjort sig skyldig till.

Avgörande: Kommissionens beslut av den 4 mars 2009 om att underlåta att genomföra en utredning avseende den mobbning som en av sökandens tidigare överordnade ska ha gjort sig skyldig till ogiltigförklaras. Kommissionen ska ersätta samtliga rättegångskostnader.

Sammanfattning

- Tjänstemän — Talan — Berättigat intresse av att få saken prövad (Tjänsteföreskrifterna, artikel 91)*
- Tjänstemän — Skyldighet för administrationen att biträda tjänstemän — Verkställande vad avser mobbning — Ingivande av en ansökan om bistånd — Iakttagande av en skälig tidsfrist (Tjänsteföreskrifterna, artiklarna 12 a, 24 och 90.1)*
- Tjänstemän — Skyldighet för administrationen att biträda tjänstemän — Verkställande vad avser mobbning — Ingivande av en ansökan om bistånd — Den tidpunkt då fristen börjar löpa (Tjänsteföreskrifterna, artikel 12 a)*
- Tjänstemän — Skyldighet för administrationen att biträda tjänstemän — Verkställande vad avser mobbning — Ingivande av en ansökan om bistånd — Iakttagande av en skälig tidsfrist — Fristens varaktighet (Domstolens stadga, artikel 46; Tjänsteföreskrifterna, artikel 24)*

1. När det gäller ett så allvarligt problem som mobbning bör en tjänsteman som anser sig vara utsatt för sådan behandling och som har väckt talan mot institutionens beslut att neka bistånd i detta avseende i princip anses ha ett bevarat berättigat intresse av att få saken prövad i enlighet med de

krav som uppställs i praxis vad gäller huruvida en talan kan tas upp till sakprövning, även om tjänstemannen varken yrkar skadestånd för den skada som mobbningen påstås ha förorsakat eller att ett disciplinärt förfarande ska inledas mot mobbaren och trots att mobbningen ska ha upphört för flera år sedan.

En sådan lösning är direkt påkallad på grund av allvarligheten i sig av ett sådant beteende som mobbning vilket kan medföra katastrofala följder för en persons hälsotillstånd. Den person som anser sig ha blivit utsatt för mobbning bevarar sitt intresse av att få saken prövad oavsett huruvida mobbningen fortgår eller huruvida personen inger, eller har för avsikt att inge, en annan begäran, till exempel ett skadeståndsyrkande, vad beträffar mobbningen. Den omständigheten att institutionen eventuellt medger att mobbning har förekommit kan i sig ha en gynnsam verkan för den mobbade personens terapeutiska rehabilitering.

(se punkterna 23, 25 och 26)

Hänvisning till

Personaldomstolen: 30 november 2009; Wenig mot kommissionen, F-80/08, punkt 35

2. Det föreligger en skyldighet att iaktta en rimlig tidsfrist i samtliga fall där föreskrifter i detta hänseende saknas men rättssäkerhetsprincipen eller skyddet för berättigade förväntningar utgör hinder för att unionsinstitutionerna eller fysiska eller juridiska personer agerar utan inskränkningar i tiden, vilket bland annat kan äventyra stabiliteten i en redan uppkommen rättslig situation.

I den mån en ansökan om bistånd avser fastställandet av att en tjänsteman eller anställd har behandlats rättsstridigt eller felaktigt och det inte är uteslutet att en sådan behandling, såvitt den uppstått i samband med att den presumerade upphovsmannen till mobbningen utövar sina funktioner, i förekommande fall kan medföra att institutionen ska hållas ansvarig, är ingivandet av en sådan ansökan där en sådan behandling åberopas besläktat med ett sådant skadeståndsyrkande som tjänstemannen kan göra med stöd av artikel 90.1 i föreskrifterna. Vad beträffar skadeståndsyrkanden ska emellertid enligt praxis en tidsfrist tillämpas som ska vara ”rimlig”. På samma sätt finns det anledning att tillämpa en tidsfrist vad avser en tjänsteman som inger en ansökan om stöd på grund av mobbning.

(se punkterna 41, 43 och 44)

Hänvisning till

Förstainstansrätten: 6 juli 2004, Huygens mot kommissionen, T-281/01, punkterna 42 och 46–48; 5 oktober 2004, Eagle m.fl. mot kommissionen, T-144/02, punkterna 57 och 66

Personaldomstolen: 11 maj 2010, Nanopoulos mot kommissionen, F-30/08, punkt 117, vilket överklagats vid tribunalen, mål T-308/10 P; 9 juli 2010, Marcuccio mot kommissionen, F-91/09, punkt 32; vilket överklagats vid tribunalen, mål T-450/10 P

3. Enligt artikel 12a.3 avses med ”mobbning” olämpligt uppträdande av en viss varaktighet, upprepat eller systematiskt. Mobbning utgör med andra ord per definition ett pågående beteende med viss varaktighet i tiden och förutsätter att upprepade eller systematiska handlingar förekommer för att mobbningen ska anses fullbordad. Symptomen kanske dessutom endast visar sig efter viss tid efter de första handlingarna med mobbade avsikt när offret vinner insikt om deras räckvidd. Offret behöver vidare ofta viss tid för att inse att det är utsatt för mobbning innan det lyckas frigöra sig från mobbarens inflytande.

Det förefaller således lämpligt att med beaktande av den särskilda beskaffenheten av mobbning och kravet på rättssäkerhet att enbart utgå från objektiva kriterier och som utgångspunkt för när fristen för att inge en ansökan om bistånd avseende mobbning börjar löpa fastställa tidpunkten för den sista mobbade handlingen från den potentielle upphovsmannen, eller i vart fall, den tidpunkt när upphovsmannen inte längre är i stånd att förnya sitt beteende gentemot det presumerade offret. Denna bedömning ska göras oberoende såväl av när offret fått kännedom eller vunnit insikt om de olika handlingar mobbningen består av, som den handling varigenom det olämpliga uppträdandet ska anses som "varaktigt" eller "systematiskt" i den mening som krävs för att mobbning ska anses föreligga.

(se punkterna 47 och 49)

4. Mot bakgrund av det rättsliga släktskap som föreligger mellan tjänstemäns skadeståndsyrkanden och ansökan om bistånd på grund av mobbning och då det inte föreligger någon relevant anledning att bortse från den ovannämnda jämförelsen, anser domstolen att tidsfristen för att inge en ansökan om bistånd ska vara rimlig och att en frist på fem år i likhet med den som föreskrivs i artikel 46 i domstolens stadga i princip ska anses vara rimlig för att ändamålsenligt kunna anmäla mobbningsfall till institutionen och ansöka om bistånd genom att begära att en administrativ utredning ska påbörjas. Denna tidsperiod innebär nämligen dels att institutionen kan uppfylla sin omsorgsplikt och sina skyldigheter i enlighet med artikel 24 i stadgan, genom att eventuellt vidta åtgärder på eget initiativ, dels att den berörde förfogar över en tillräckligt lång period för att göra sina intressen gällanden. Den innebär även att hänsyn kan tas till den särskilda beskaffenheten av begreppet mobbning, nämligen dels att symptomen kanske först visar sig efter viss tid efter de första handlingarna som utgör mobbning och att offret ofta behöver viss tid för att inse att det är utsatt för mobbning och frigöra sig från mobbarens inflytande

Denna tidsfrist på fem år för att inge en ansökan om bistånd kan emellertid inte, bland annat genom analogi med vad som är tillåtligt vad avser tjänstemäns skadeståndsyrkanden, anses vara en strikt och orubblig regel. Även om en ansökan om bistånd avseende mobbning som ingetts inom fristen på fem år i princip kan tas upp till sakprövning kan en annan bedömning vara påkallad under särskilda omständigheter vilka ska bedömas med hänsyn till tvistens föremål, ärendets komplexitet och den berördes beteende.

(se punkterna 53 och 54)

Hänvisning till

Personaldomstolen: 4 november 2008, Marcuccio mot kommissionen, F-87/07, punkt 30